



# Gemeente Leusden

## BEANTWOORDING VRAGEN

---

<b>Van</b>	: Het college
<b>Aan</b>	: De raad
<b>Datum</b>	: Dinsdag 22 juni 2021
<b>Betreft</b>	: Motie 7.3 Inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven

---

In de uitwisseling op 12 november 2020 dienen de fracties van VVD, ChristenUnie - SGP, SP, CDA een motie in met daarin een aantal vragen over inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven. Hieronder is de letterlijke tekst uit de motie weergegeven.

### **Aanleiding voor de vragensteller (zie motie 7.3):**

#### **De gemeenteraad van Leusden weet dat:**

- *Een volwassene die minder goed kan lezen en schrijven en/of rekenen last kan hebben om gewoon overal aan mee te doen*
- *Dat dat onder andere komt omdat iedereen steeds meer "digitaal" handig moet zijn op een computer of mobieltje*
- *Als men daar niet handig in is, dat invloed kan hebben op het vinden van een baan, mogelijk minder grip op geldzaken en minder gezond leven*
- *In Nederland gemiddeld 12% van de bevolking (ouder dan 16 jaar) moeite heeft met lezen en schrijven*
- *In Leusden dat gemiddelde ook hoog ligt, namelijk 9%*
- *En dat het grootste deel daarvan zit in de inwoners van ouder dan 55 jaar (met gezin, met en zonder werk) namelijk 22% en 14%*
- *In Leusden al veel gebeurt om dit op te lossen*
- *Gemeente Leusden het doel heeft dat iedereen kan meedoen*
- *De gemeente beschrijft wat er allemaal al gebeurt en gaat gebeuren, bijvoorbeeld nadenken over het bereiken van mensen die nu nog niet meedoen*
- *Maar de gemeente niet uitlegt wat men wil bereiken met al die (extra) activiteiten, bijvoorbeeld hoeveel van de groep 55+ ers met lees- en schrijfproblemen nu al worden bereikt en hoeveel nog niet; of en hoe zij beter of anders meedoen als zij digitaal handiger worden*

#### **Vraagt**

- *Wat voor resultaat het college wil bereiken met de activiteiten voor inwoners met taal- en leesproblemen*
- *Met speciale aandacht voor de groep 55+ ers die laaggeletterd zijn (die wel/niet worden bereikt)*
- *Die uitleg niet schriftelijk maar mondeling te doen, met natuurlijk wel een paar plaatjes met cijfers, in de eerste helft van 2021 in een Uitwisselingsvergadering*
- *Die uitleg te geven samen met de Bibliotheek, Lariks, mensen die uit eigen ervaring kunnen spreken en bijvoorbeeld ook met Stichting Lezen en Schrijven*



## **Beantwoording**

In de motie werd gevraagd om de vragen te beantwoorden in een Uitwisseling. Vanwege prioritering op de Uitwisselingsvergaderingen heeft het Presidium op 18 maart aangegeven dat deze motie via een memo afgehandeld dient te worden.

## **Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB)**

Gemeenten zijn vanuit de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) verantwoordelijk voor het organiseren van een passend opleidingsaanbod voor hun laaggeletterde inwoners. De WEB schrijft voor dat de regiogemeenten samen een Regionaal Programma Volwasseneneducatie (RPVE) opstellen.

## **Regionaal Programma Volwasseneneducatie 2020 - 2023**

Doel van de inzet op volwasseneneducatie is om de basisvaardigheden van de doelgroep op een zodanig peil te brengen dat zij in staat zijn om, mede gebruikmakend van alledaagse digitale technologie, te communiceren en deel te nemen aan de maatschappij. Dit moet leiden tot zelfredzaamheid van de inwoners op sociaal en professioneel terrein, en tot maatschappelijke inclusie. We richten ons in 2021 op drie doelen in de regio Amersfoort: 1. We maken het non-formeel aanbod inzichtelijk en waarborgen de kwaliteit. Non-formeel aanbod richt zich op het verhogen van de basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden, maar werkt niet toe naar een diploma.

2. We willen meer inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten.

3. Tot slot richten we ons op het bereiken van inwoners voor wie Nederlands de moedertaal is (NT1'ers).

## **Lokale activiteiten**

In Leusden wordt zowel formeel als non-formeel taalaanbod geboden. Danner & Danner biedt gratis formele taalcursussen voor niet-inburgeringsplichtigen, op verschillende taalniveaus. Tijdens de cursus wordt niet alleen tijd aan taalvaardigheden besteed, maar ook aan het maken van een portfolio. Deelnemers kunnen zo de competenties op het gebied van werk en opleiding vergroten. Cursisten hebben de mogelijkheid om een examen af te leggen.

Het DigiTaalhuis Leusden staat na vier jaar inmiddels als een huis. Er komen wekelijks gemiddeld 45 deelnemers afkomstig uit meer dan 20 landen, die oefenen in spreken, schrijven en lezen. In het DigiTaalhuis werkt de Bibliotheek Leusden samen met de Stichting Lezen en Schrijven, Gilde Samenspraak, Stichting Gastvrij Leusden en NL Educatie. Iedere dinsdagochtend kunnen deelnemers zich melden bij het inloopspreekuur. Door middel van een intake worden leerdoelen en het niveau van de deelnemer bepaald zodat goed doorverwezen kan worden naar passend aanbod. Wekelijks vindt het Taalcafé plaats in de Bibliotheek Leusden. Hier komen gemiddeld 30 deelnemers op af. Daarnaast zijn er ook leesclubs waar deelnemers gezamenlijk boeken lezen en deze bespreken. Stichting Gilde Leusden biedt onder andere de cursussen Klik en Tik en Digisterker aan voor mensen die hulp nodig hebben bij digitale vragen. Ook via het Digitaal Hulpplein kunnen vragen gesteld worden over digitale vaardigheden. Hier hebben het afgelopen jaar bijna 100 mensen gebruik van gemaakt. In 2021 wil het DigiTaalhuis Leusden kijken hoe ze vrijwilligers en professionals in Leusden kan instrueren om laaggeletterdheid onder inwoners te herkennen.



### **Inwoners van 55+**

Het Regionaal Programma Volwasseneducatie richt zich, zoals wettelijk bepaald, op volwassenen (18+). Elke Leusdense inwoner met lees- en schrijfproblemen kan gebruik maken van de geboden ondersteuning en deelnemen aan de activiteiten. Het lokale aanbod volwasseneducatie gaat uit van zoveel mogelijk inclusie, en heeft daarom geen speciale aandacht voor 55+ers.

In de praktijk blijkt dat het aanbod digitale vaardigheden vooral bezocht wordt door 55+ers. De 55+ers kunnen grofweg worden verdeeld in twee groepen: mensen met Nederlands als moedertaal (NT1) en mensen voor wie Nederlands hun tweede taal is (NT2). De inwoners met Nederlands als moedertaal komen alleen af op cursussen over digitale vaardigheden. Inwoners voor wie Nederlands de tweede taal is, nemen ook deel aan taalaanbod, zoals het Taalcafé. Over het algemeen zijn het geletterde senioren die gebruik maken van aanbod over digitale vaardigheden, zoals de Digitale hulplijn en Omgaan met de digitale overheid. Klik en Tik, een cursus over basisvaardigheden, sluit goed aan bij laaggeletterde inwoners.

### **Resultaten**

De onderwijsinspectie houdt toezicht op de aanbieders van het formele, diplomagerichte aanbod. Voor het non-formele aanbod bestaat geen centraal toezicht of algemeen geaccepteerd kwaliteitskader. Om beter te kunnen sturen op de kwaliteit van het non-formele aanbod is meer kennis nodig over de resultaten van de afzonderlijke interventies. Het Rijk benoemt dit in de kamerbrief van 18 maart 2019 expliciet in doelstelling 2: 'Weten wat werkt: investeren in kwaliteit'. Regionaal is inmiddels een kwaliteitskader opgesteld voor het non-formele taalaanbod en de aanbieders verantwoorden hun resultaten middels het kader. Bij het opstellen van het kwaliteitskader zijn de lokale partners van het non-formele aanbod betrokken voor de toetsing op haalbaarheid en aansluiting bij hun werkwijze. Daarnaast wordt een landelijke monitor ontwikkeld die periodiek per regio het bereik en effect van de aanpak meet. Regionaal evalueren we gezamenlijk de resultaten uit de monitor, en sturen we bij waar nodig.